

گرامیداشت ۲۹ اسفند سالروز ملی شدن صنعت نفت

چهل و هشت سال پیش، در روز ۲۹ اسفند ۱۳۲۹، قانون ملی شدن صنعت نفت به همت ملت رشید ایران و با درایت سردار نهضت ملی- دکتر محمد مصدق- از تصویب مجلس شورای ملی گذشت و خاطره شیرینی از مبارزات میهنی برای مبارزان و دستاوردهای بزرگی برای کشور و ملت ایران و مردم استعمارزده خاور زمین بر جای نهاد.

مبارزاتی که از تلاش سید جمال‌الدین اسدآبادی آغاز شده و با قیام مردم در انقلاب مشروطیت و پیکارهای میرزا کوچک‌خان جنگلی، شیخ محمد خیابانی و تنگستانیهای جنوب تا مبارزات پارلمانی مدرس و مصدق تداوم و قوام یافته بود، با تصویب قانون ملی شدن صنعت نفت و پیدایش جنبش مردمی برای اجرای آن به اوج خود رسید و این جنبش عظیم ملی طومار استیلای امپراتوری انگلستان را پس از یک قرن حاکمیت مطلق بر سرنوشت ملت ایران در هم پیچید و اسطوره شکست‌ناپذیری بزرگترین قدرت استعماری را در جهان فرو ریخت.

ارج نهادن و بزرگداشت چنین دستاوردهایی برای ملت ایران از آن رو دارای اهمیت است که کوتاه کردن دست امپراتوری بریتانیا زمانی تحقق یافت که شیر پیر استعمار و دیگر دولتهای استعمارگر زمان در اوج قدرت خویش در کشورهای آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین به چپاول منابع کشورهای استعمارزده مشغول بودند و در افتادن کشورهای ستمدیده و غارت شده با آن غولهای استعمار بیشتر به خواب و خیال می‌ماند.

نهضت ضد استعماری ملی شدن صنعت نفت در ایران نخستین خیزش مردمی در برابر استعمار و استیلای خارجی در جهان سوم بود، خیزشی که پای انگلستان را از ایران بیرون کرد و روح امید در دل مردم جهان سوم دمید و موجی از انقلابهای مردمی و جنبشهای سیاسی در آسیا، آفریقا و آمریکای لاتین پدید آورد و الهام‌بخش میلیونها انسان استعمارزده در جهان شد. با ملی شدن صنعت نفت، وعده الهی «ان مع العسر یسر» تحقق عینی یافت و ملت ایران شیرینی استقلال و حاکمیت ملت را پس از رنجهای فراوان چشید.

ولی هزار دریغ و درد که اختلافات داخلی، بی‌مهری یاران نیمه‌راه، آشوبهای خیابانی و ناآرامی صحنه سیاسی کشور زمینه‌ای را فراهم ساخت تا کودتای آمریکایی- انگلیسی ۲۸ مرداد ۱۳۲۲ به اجرا درآید و دولت ملی نوپای دکتر مصدق سرنگون شود. هنگامی که شاه فراری دوباره بر اریکه قدرت نشست، شلاق استبداد و استعمار بار دیگر بر سر گردن ملت فرود آمد و مبارزان ملی شهید یا تبعید یا زندانی و یا مرعوب خشونت و خانه‌نشین شدند؛ اما مبارزه و مقاومت به شکلهای گوناگون و در ابعاد ملی و مذهبی ادامه یافت و سرانجام به پیروزی انقلاب اسلامی ملت ایران در بهمن ۱۳۵۷ منجر شد.

کودتاگران سردار ملی نهضت را پس از محاکمات فرمایشی در بیدادگاه نظامی محکوم و در احمدآباد خانه‌نشین کردند و او را به مدت ۲۵ سال با تبلیغات گسترده آماج یاهوسرایی و هرزه‌گویی قرار دادند، اما عشق و اعتماد ملت به او هرگز متزلزل نگردید.

نفرت شاه و کودتاچیان از دکتر مصدق تا آنجا بود که شاه، مصدقی‌ها را خطرناکتر از توده‌ایها می‌نامید. ایدن، وزیر خارجه انگلستان در زمان حکومت مصدق، در خاطرات خود نوشته است هنگامی که در حین گذراندن تعطیلات خود در یک کشتی خبر سقوط مصدق را شنید آن شب پس از مدتها خواب راحتی داشت.

نه گذشت زمان، نه دشمنی دشمنان و نه تحریف تاریخ و کوشش برای لکه‌دار کردن نام دکتر مصدق یا کم‌رنگ جلوه دادن مجاهدتهای او، هرگز نتوانست نام این خدمتگزار صدیق را از ذهن و یاد ملت بزدايد. جای بسی تأسف است که در دوران پس از انقلاب، عناصری که سابقه سیاسی مبهم یا تاریک و بعضاً وابستگی‌های مشکوکی دارند، از روی جهل و بی‌خبری و یا تعصبات گروهی و فرقه‌ای در حق این شخصیت بزرگ تاریخ جفا می‌کنند و با زبان و قلم ناحق خود موجب خشنودی دولتهای انگلستان و آمریکا و اسرائیل را فراهم می‌سازند.

نهضت آزادی ایران، ضمن بزرگداشت ۲۹ اسفند، سالروز ملی شدن صنعت نفت ایران، خاطره رشادتهای همه رادمردان و شیرزنانی را که در جنبشهای ملت ما و همه حرکتهای ضداستبدادی و ضداستعماری صد ساله اخیر جانفشانی کرده‌اند، ارج می‌نهد و سربلندی، آزادی، استقلال و آبادانی ایران عزیز را از خدای قادر مهربان خواستار است.

نهضت آزادی ایران